

Gerçekleştirilen Emirlerin Takas veya Tasfiyesi

Gerçekleşen Emirlerin Tasfiyesi

Gerçekleşen Satım Emirlerinin Tasfiyesi; Bizim Menkul Değerler’ce Borsa’da satılan sermaye piyasası araçları veya bunları temsil eden belgeler müşteri tarafından daha önceden teslim edilmişse, Bizim Menkul Değerler bu menkul kıymetlerin bedeli olarak tahsil ettiği paradan komisyon ve diğer giderleri çıkardıktan sonra kalanı alması için, müşteriye şekli ve muhteviyatı borsa yönetiminin belirttiği ihbarnameyi menkul kıymetlerin bedelini tahsil ettiği günü izleyen ilk iş gününde gönderir veya verir. Müşterinin alacağı başvurusu üzerine derhal kendisine ödenir veya giderleri kendisine ait olmak üzere banka veya posta havalesi ile istediği yere gönderilir. Ancak, oluşan alacak bakiye müşteri ile Bizim Menkul Değerler arasında düzenlenen aracılık çerçeve sözleşmesinin ilgili madde gerekleri yerine getirilerek müşteri lehine de değerlendirilebilir. Emir kısmen gerçekleştiği takdirde, satılmayan sermaye piyasası araçları, müşteri tarafından, tekrar satışa söz konusu edilebilir. Sermaye piyasası aracı veya bunu temsil eden belge müşteri tarafından daha önce teslim edilmemişse, diğer bir deyişle, satıma konu olan sermaye piyasası araçlarının satım emrinin verildiği an itibarıyla müşterinin Bizim Menkul Değerler hesabında bulunmaması veya söz konusu yükümlülüğün ilgili sermaye piyasası aracının ödünç alınması suretiyle yerine getirilmesi durumunda, herhangi bir ilave bildirim ihtiyacı duyulmaksızın, müşteri tarafından verilen satım emrinin Seri V, No: 65 tebliğ hükümleri ve açığa satış işlemlerine ilişkin borsa işlem kuralları açısından açığa satış olduğu kabul edilir. Ancak, müşterinin satışı yapılan sermaye piyasası aracını tevdi edebilecek durumda olduğunu ve satışa konu sermaye piyasası aracını takas tarihine kadar Bizim Menkul Değerler’e iletteceğini beyan etmesi durumunda işlem açığa satış işlemi sayılmaz. Müşteri söz konusu beyanın doğruluğundan sorumludur. Açığa satış işlemi karşılığında müşteri, başlangıçta asgari %50 oranında, işlemlerin devamı süresince ise asgari %35 özkaynak bulundurmaya zorludur. Özkaynak oranının hesaplanmasında; [(İşleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri - Açığa satışa konu sermaye piyasası aracının piyasa değeri) / İşleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri] formülü kullanılır. Açığa satış işlemi karşılığı yatırılan özkaynak tutarı asgari özkaynak tutarını sağlayan oranın altına düştüğü takdirde, Bizim Menkul Değerler eksikliğin tespit edildiği gün itibarıyla özkaynak oranını %50'ye tamamlayacak şekilde nakit ve/veya sermaye piyasası aracı yatırmak üzere müşteriye en seri haberleşme aracıyla (faks, telefon, elektronik ortam ve benzeri) özkaynak tamamlama bildiriminde bulunur. Özkaynağın, tamamlama bildiriminin müşteriye yapıldığı andan itibaren 2 (iki) iş günü içerisinde tamamlanmaması halinde, Bizim Menkul Değerler, ayrıca bir ihbarname göndermesine gerek kalmaksızın, açığa satıştan elde edilen nakdi kullanarak veya özkaynak olarak verilen sermaye piyasası araçlarını satarak açığa satış işlemi kapatma yetkisine sahiptir. Bu şekildeki işlemde doğacak zarar müşteriye ait olup, herhangi bir borç doğması halinde ise aracılık çerçeve sözleşmesinin ilgili madde gereklerine göre işlem yapılır. Eğer bir kar söz konusu ise, oluşan kar Bizim Menkul Değerler’e aittir. Bizim Menkul Değerler satılan sermaye piyasası araçları veya bunları temsil eden belgelerde ileride ortaya çıkabilecek ihtilaflar dolayısıyla kendisine yüklenen gider veya tazminat için müşteriye rücu edebilir.

Gerçekleştirilen Alım Emirlerinin Tasfiyesi: Bizim Menkul Değerler, borsada müşteri için alım emirlerini gerçekleştirdikten sonra, izleyen ilk iş günü sonuna kadar şekli ve muhteviyatı borsa yönetiminin belirlenen ihbarnamesi düzenleyerek müşteriye gönderir. Emrin verildiği sırada kaparo alınmışsa, kaparo sermaye piyasası aracı bedeline ve ilgili giderlere mahsup edilir. Emrin kısmen yerine getirilmesi halinde, alınan kaparodan sermaye piyasası aracı bedeline mahsup edilmeyen kısım kalırsa, bu derhal müşterinin yatırım hesabına ödenir veya göstereceği yere giderleri müşteriye ait olmak üzere, posta veya banka havalesi ile gönderilir. Ancak, bahse konu kısım aracılık çerçeve sözleşmesinin ilgili madde gerekleri yerine getirilerek müşteri lehine de değerlendirilebilir. Müşteri, kendisine tevdi edilen ihbarnamede belirtilen sürede, henüz kaydileştirilmemiş, satın alınan sermaye piyasası aracını veya onu temsil eden belgeyi teslim almak için başvurmadığı ya da satın alınması istenilen sermaye piyasası aracının bedeli ile buna ilişkin her türlü komisyon, vergi ve sair giderleri kısmen ya da tamamen belirlenen süreler dahilinde ödemediği takdirde;

- Aksi takdirde, meydana gelebilecek zararı tazmin ettirmek hakkı saklı olmak üzere takas tarihini izleyen iki iş günü içerisinde Bizim Menkul Değerler;
- SPK tarafından yayımlanan tebliğde belirtildiği üzere, arasında kredili işlem sözleşmesi bulunan müşterinin yazılı onayı alınarak; kredili işlem sözleşmesi bulunmayan müşteriye ise kredili işlem sözleşmesi akdetmek suretiyle işlemi kredili işlem saymaya veya
- Alım emrinin yerine getirildiğinin müşteriye açıkça bildirilmiş olması şartıyla müşteri namına alınan işleme konu sermaye piyasası araçlarının yükümlülük tutarına tekabül eden kısmının satılarak borç tutarını tahsil etmeye veya
- İşleme konu sermaye piyasası araçlarını kendi namına satın almaya yetkilidir. Borsada satış halinde sermaye piyasası araçlarının borsada satışından veya satılmamasından doğan zarar müşteriye aittir, bu işlerden doğan kar Bizim Menkul Değerler'e aittir. İşlemden zarar doğmuşsa, varsa müşterinin yatırdığı kaparodan mahsup edilir. Kaparo yetmediği takdirde müşteriden tahsil edilir.

Bizim Menkul Değerler, satış tutarını öncelikle komisyon ve diğer masraf ve giderlere mahsup etmeye, bakiyesini ise alım bedeli olarak tekiye etmeye yetkili olup; bakiyenin alım bedelini karşılamadığı durumda;

- Müşterinin Sermaye Piyasası Alım-Satım Aracılık sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden bir veya birkaçını, (ödeme tarihi işbu sözleşme ve sermaye piyasası mevzuat hükümleri gereğince belirli olanlar için herhangi bir ihbar ve ihtaraya gerek olmaksızın sözkonusu tarihlerde muaccel olduğundan, diğer yükümlülükler için müşteriye yapılan ihbara rağmen) yerine getirmemesi halinde Bizim Menkul Değerler ayrı bir ihbar ve ihtaraya gerek kalmaksızın, kanuni yollara ve kanuni mercilere başvurma zorunluluğu bulunmadan, müşterinin Bizim Menkul Değerler'deki her türlü hak ve alacakları, Türk Lirası ve döviz hesapları, mülkiyet hakkı müşteriye ait sermaye piyasası araçları, diğer kıymetli evrakı, kullandığı/kullanacağı kredilerin teminatı olarak verdiği tüm teminat ve ipotekleri uygun göreceği şekillerde paraya

çevirerek; doğmuş ve muaccel her türlü hak ve alacağı karşılığında takas, mahsup ve virman hakkına sahiptir. İşbu sözleşme gereğince Bizim Menkul Değerler'e karşı doğmuş ve muaccel borçlarının bulunması halinde Bizim Menkul Değerler nezdindeki hak ve alacakları ve/veya sermaye piyasası araçları müşteriye ödenmez ve tevdi edilmez. Bizim Menkul Değerler, alacağını tahsil için müşteriye ait sermaye piyasası araçlarını borsada veya ilgili aracın borsada asgari 3 (üç) iş günü işlem görmemesi durumunda borsa dışında, kendi belirleyeceği fiyatla satma ve satış bedelinden alacağını tahsil etme hak ve yetkisine sahiptir. Bizim Menkul Değerler satışın müşteri için ekonomik açıdan avantajlı olması için makul çabayı gösterecektir. Bizim Menkul Değerler'in bu yetkisi aynı zamanda yasal yollara müracaat hakkını bertaraf etmeyecektir.

- Taraflar, işbu sözleşme çerçevesinde doğmuş ve doğacak tüm alacakları ile ilgili takas mahsup hakkına ilişkin olarak, Borçlar Kanunu'nun 84-86. madde hükümlerini kabul ve taahhüt ederler.

Yukarıdaki hak ve yetkilerin yanı sıra müşteriyle karşılıklı imzalanan çerçeve sözleşmesindeki haklar saklı kalmak koşulu ile, alacağın muaccel hale gelmesi üzerine borcunu derhal ifa ve icra etmeyen taraf, herhangi bir ihtar ve ihbara gerek olmaksızın temerrüde düşmüş sayılır. Alacaklı olan tarafın, alacağın muaccel hale geldiği tarihten alacağın tamamen tahsil ve tasfiye tarihine kadar T.C. Merkez Bankası'nın kısa vadeli krediler için öngördüğü reeskont faizinin iki katı tutarında temerrüt faizi, B.S.M.V. ve sair fon, vergi, harç masraflarını ayrıca, tüm yükümlülüğün %10'u (yüzde on) oranında cezai şart talep etme hak ve yetkisi bulunmaktadır. Uygulanacak olan temerrüt faizi tüm yükümlülük üzerinden değil; ödenmede gecikilen tutar üzerinden işletilir. Taraflar, bu hususlarda herhangi bir itirazda bulunmayacaklarını, ayrıca, ihbar ve ihtar koşulundan karşılıklı olarak vazgeçtiklerini beyan, kabul ve taahhüt ederler. Gerçekleştirilen alım emirlerinde alım bedeli, komisyon ile tahakkuk edecek her türlü vergi, resim, harç ve sair gider MÜŞTERİ'nin/ler'in Bizim Menkul Değerler hesabının borcuna, satış emirlerinde ise satış bedeli MÜŞTERİ'nin/ler'in Bizim Menkul Değerler hesabının alacağına ve komisyon ile tahakkuk edecek her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler ise borcuna kayıt edilir.